

Valtiovarainministeriö
valtiovarainministerio@vm.fi

Viite: valtiovarainministeriön lausuntopyyntö 8.3.2011 VM032:00/2011

**Keskuskauppakamarin lausunto hallituksen esityksestä laiksi
maksulaitoslain muuttamisesta ja eräksi siihen liittyviksi laeiksi
(sähkörahadiirektiivin täytäntöönpano)**

Keskuskauppakamari on saanut valtiovarainministeriöltä lausuntopyynnön (VM032:00/2011) luonnoksesta hallituksen esitykseksi maksulaitoslain ja eräiden siihen liittyvien lakien muuttamisesta, joilla pantaisiin kansallisesti täytäntöön sähkörahadiirektiivi (2009/110/EY). Keskuskauppakamari lausuu luonnoksesta seuraavaa.

Yleistä

Keskuskauppakamari pitää erityisen tärkeänä sitä, että mikäli maksupalvelua ja sähkörahaa koskevien säännösten piiriin tulee teleoperaattoreita, säännöksiä sovelletaan vain kyseisiin toimintoihin, ei esimerkiksi teletoimintaan, jota koskee omat säännöksensä. On erityisen tärkeää määritellä ja kuvata selkeästi se, mitkä toiminnot kuuluvat maksupalvelutoimintaa ja sähkörahaa koskevien toimintojen piiriin.

Keskuskauppakamari toivoo, että sähkörahadiirektiivin kansallisessa voimaansaattamisessa toimitaan mahdollisimman joustavasti, eikä sääntelystä aiheudu tarpeettomia esteitä teletoimialalla toimiville yrityksille harjoittaa maksupalvelu- tai sähkörahatoimintaa. Tarpeettoman ankarien ja yksityiskohtaisten ja mahdollisesti muiden säännösten kanssa ristiriitaisten velvoitteiden asettaminen voi hankaloittaa uusien toimijoiden alalle tuloa ja hidastaa merkittävästi digitaalisten palvelumarkkinoiden kehitystä päinvastoin, kuin sääntelyllä on tarkoitettu.

Tästä johtuen, olisi perusteltua käyttää kansallinen liikkumavara täysimääräisesti hyväksi erityisesti sellaisten diirektiivin 9 artiklassa mainittujen toimijoiden osalta, joiden liikkeessä oleva keskimääräinen sähköinen raha ei ylitä 5.000.000 €. Diirektiivin 9 artiklan mukaan näitä ovat: artikla 3 (yleiset toiminnan vakauden valvontaa koskevat säännöt), artikla 4 (alkupääoma), artikla 5 (omat varat) ja artikla 7 (suojaamista koskevat vaatimukset).

Keskuskauppakamari pitää esitystä sen perustelujen osalta varsin suppeana ja osin epäselvänä erityisesti sen soveltamisalan ja vaikutusten arvioinnin osalta. Esityksessä on toisaalta todettu, että sitä sovelletaan teleoperaattoreihin, jotka laskevat liikkeeseen

sähköistä rahaa, mutta ei ole kuvattu, mikä teleyrityksen toiminto täyttäisi nämä edellytykset.

Esityksen yksityiskohtaiset perustelut ja lakiehdotukset

Vaikutusten arviointi, määritelmät ja soveltamisala

Keskuskauppakamari pitää esitystä osin epäselvänä sen suhteen, mitä toimintoja se koskee. Esityksen kohdassa 5.1 todetaan, että laissa tarkoitettuja sähkörahayhteisöjä tai sähköisen rahan liikkeellelaskijoita voisivat olla esimerkiksi teleoperaattorit, jotka telepalveluiden yhteydessä laskevat liikkeelle sähköistä rahaa. Esityksessä ei kuitenkaan ole kuvattu juurikaan sitä, mitä tällainen toiminta olisi. Toisaalta esityksen kohdan 6.1 (esityksen taloudelliset vaikutukset) voi ymmärtää siten, että esityksellä ei olisi merkittäviä taloudellisia vaikutuksia olemassa oleviin toimijoihin, eikä uusia toimijoita tulisi tällä muutoksella lainsäädännön piiriin. Tästä johtuen Keskuskauppakamari olettaa, että teleoperaattoreiden nykyisin harjoittamien toimintojen ei ole ajateltu tulevan uudistuksen myötä sääntelyn piiriin.

Mikäli kuitenkin esimerkiksi osa prepaidin välityksellä nykyisin tarjottavista palveluista tulisi lain piiriin, aiheuttaisi se merkittäviä järjestelmä- ja sopimusmuutostarpeita teleyrityksille sekä merkittäviä kustannuksia. Esityksen jatkovalmistelussa pitäisi todeta selkeästi se, mitä viittauksella teleoperaattoreihin tarkoitetaan ja kuvattaisiin sellainen teleoperaattorin toiminta, jonka on ajateltu tulevan sääntelyn piiriin.

Mikäli osa teleoperaattoreiden nykyisestä prepaid-toiminnasta tulisi sääntelyn piiriin muutoksen myötä, olisi kyse merkittävästä muutoksesta. Mikäli teleoperaattoreiden nykyisten toimintojen katsottaisiin joiltain osin olevan sähköisen rahan liikkeeseen laskua, tulisi teleoperaattoreille varata riittävä, vähintään 2 vuoden pituinen, siirtymäaika mahdollisten muutosten toteuttamiseksi tai sähkörahan liikkeeseenlaskuksi katsottavien toimintojen lopettamiseksi.

Maksulaitoslain 21 a ja b §: sähkörahayhteisön hankintaa ja luovutusta koskevat rajoitukset

Keskuskauppakamarin käsityksen mukaan kyseessä olevia pykälä ei sovelleta sähköisen rahan liikkeeseenlaskijoihin, jotka toimivat 7 a §:n mukaisen poikkeuksen nojalla. Direktiivin sallima raja on perusteltu. Koska kyseessä on merkittävä omistuksen ja osakkeiden vaihdantaan liittyvä poikkeus tai rajoitus, myös toimiluvan nojalla toimintaa harjoittavien tahojen osalta, olisi esityksessä perusteltua tehdä arvio siitä, mikä on rajoitusten suhde perustuslain mukaisiin omaisuuden suojaa koskeviin säännöksiin.

Maksulaitoslain 24 §: asiamies

Ehdotuksen 24 §:ssä lukee, että sähköisen rahan liikkeeseenlaskua ei saa antaa asiamiehen tehtäväksi. Keskuskauppaamarin näkemyksen mukaan pykälässä ja sen perusteluissa on olennainen ero. Yksityiskohtaisten perustelujen ja direktiivin mukaan liikkeeseenlaskua ei saa antaa kokonaan asiamiehen hoidettavaksi, joka on syytä mainita tulkintaerimielisyyksien välttämiseksi myös pykälässä.

Maksulaitoslain 28 a §: liiketapahtumien kirjaaminen

Ehdotus sisältää vaatimuksen sähkörahaa, maksupalveluja ja muita palveluja koskevien liiketapahtumien kirjaamisesta erilleen kustakin muusta liiketapahtumien ryhmästä yrityksen kirjanpitoon.

Kirjanpitoa koskevista säännöksistä ei saisi tulla estettä harjoittaa maksulaitos/sähkörahayhteisötoimintaa. Teleoperaattorin suorite on usein sekä viestintäpalvelu että maksutapahtuma ja niiden eriyttäminen teleoperaattorin kirjanpidossa olisi, jos ei mahdotonta, niin ainakin erittäin raskasta ja tulisi aiheuttamaan merkittäviä kustannuksia toimijalle, jonka pääasiallinen liiketoiminta ei ole maksupalvelu / sähkörahatoiminta. Tämä heikentäisi edelleen tavoitteiden vastaisesti kynnystä tulla alalle.

Kirjanpitokäsittelyn tulisi voida määräytyä yrityksen pääasiallisen toiminnan mukaan ja tarvittavat raportoinnit tulisi voida suorittaa Finanssivalvonnalle erillisinä raporteina. Lainkohdan tavoitteena on ensisijaisesti maksutapahtumien määrän selvittäminen toiminnan taloudellisten edellytysten selvittämiseksi, eikä tapahtumien kirjaaminen erillään kirjanpidossa. Tavoite voidaan toteuttaa sillä, että kirjanpidon tausta-aineistona toimivasta tapahtuma-aineistosta voidaan selvittää ja laskea ko. varojen määrä.

Säännöstä pitäisi muokata siten, että erilläänpitovaatimusta ei vietäisi kirjanpitotasolle. Erottelu tulisi voida toteuttaa muulla sellaisella Finanssivalvonnan hyväksymällä tavalla, josta voidaan seurata riittävällä tarkkuudella maksupalvelujen, sähkörahan ja muiden liiketapahtumaryhmien määrää ja osuutta koko yrityksen liikevaihdosta. Lainkohdassa voitaisiin todeta: "Maksulaitoksen on tässä luvussa säädettyjen vaatimusten laskemiseksi ja niiden noudattamisen valvomiseksi kirjattava sähköistä rahaa, maksupalveluja sekä 9 §:n 1 momentissa tarkoitettuja palveluja koskevat liiketapahtumat kirjanpitoonsa erillään kustakin muusta liiketapahtumien ryhmästä tai muuten vastaavalla tavalla siten, että niiden määrää ja osuutta koko yrityksen liikevaihdosta voidaan jatkuvasti seurata riittävällä tarkkuudella."

Maksulaitoslain 36 a §: sähköisen rahan liikkeeseenlasku ja lunastaminen

Mikäli teleoperaattoreiden prepaid-saldon katsottaisiin tulevan osittain sähkörahaa koskevan sääntelyn piiriin, muodostavat lunastamisvelvollisuutta koskevat säännökset

merkittävän uuden kokonaisuuden, josta aiheutuisi teleoperaattoreille huomattavia järjestelmä-, prosessi- ja sopimusmuutostarpeita ja merkittäviä kustannuksia.

Ehdotuksessa olisi syytä ottaa kantaa myös siihen, minkä ajan kuluttua sähköistä rahaa ei enää tarvitsisi lunastaa takaisin.

Pykäläehdotus on epäselvä niiltä osin kuin siinä säädetään pakottavuudesta.

Pykälässä on viisi momenttia. Kuitenkin 5. momentissa viitataan momentteihin 4-6, joten pykälää pitänee tältä osin täydentää tai korjata.

Laki Finanssivalvonnan valvontamaksusta

4 §: suhteellinen valvontamaksu

Maksupalvelua ja/tai sähkörahaa tarjoavat teleyritykset maksavat valvontamaksuja Viestintävirastolle sähköisen viestinnän tietosuojalain ja viestintämarkkinalain nojalla ja Finanssivalvonnalle Finanssivalvonnan valvontamaksuista annetun lain nojalla. Kussakin laissa ja niiden soveltamiskäytännössä tulee varmistua siitä, että valvontamaksun perusteena oleva liikevaihto lasketaan vain ko. toimintaan liittyvästä liikevaihdosta.

Keskuskauppakamarin näkemyksen mukaan epäselvää on se, minkä tasekaavan perusteella maksu lasketaan.

Keskuskauppakamari

Leena Linnainmaa
Varatoimitusjohtaja